

FUSIE-EFFECTRAPPORTAGE

Besturenfusie

Stichting Openbare Scholen Groep Sevenwolden & Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in de regio Heerenveen en Joure

Relevante wet- en regelgeving

- Artikel 53f van de Wet op het voortgezet onderwijs
- Artikel 10, lid 1, onder h, van de Wet medezeggenschap op scholen
- Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs 2017 + Bijlage 2 (Staatscourant Nr. 41402, Jaargang 2017)

1. BEOOGDE FUSIE EN FUSIEPROCES

1.1 Beoogde fusie en fusieproces

Informatie over de beoogde fusie en stappen die in het fusietraject moeten worden doorlopen.

Stichting Openbare Scholen Groep Sevenwolden (werkgeversnummer 41750) is het bevoegd gezag van OSG Sevenwolden (brinnummer 14FW) met vijf vestigingen in Heerenveen, Joure en Grou, het Kei College (brinnummer 05AC) in Heerenveen en De Compagnie Praktijkonderwijs (brinnummer 26KP) in Heerenveen.

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in de regio Heerenveen en Joure (werkgeversnummer 40336) is het bevoegd gezag van het Bornego College (brinnummer 25CV) met drie vestigingen in Heerenveen en één vestiging in Joure.

Hoewel het Kei College en de vestigingen in Joure formeel niet onder één bevoegd gezag vallen, fungeren zij in de praktijk als scholen die samengebracht zijn of worden in één onderwijsvoorziening (Kei College Heerenveen + Plein Joure).

Beide besturen hebben in 2020, met een onderbreking als gevolg van de coronacrisis, een haalbaarheidsonderzoek laten uitvoeren naar een besturenfusie als bedoeld in artikel 53c van de Wet op het voortgezet onderwijs (samenwerkingsbestuur) en hebben op basis van de uitkomsten van dit onderzoek een voorgenomen besluit tot fusie genomen.

De besluitvormingsprocedure met de bijbehorende wettelijke inspraak zal naar verwachting begin 2021 worden afgerond.

1.2 Tijdsbestek

Informatie over het tijdsbestek waarbinnen de fusie zal worden gerealiseerd, de beoogde fusiedatum en de onderwerpen die na de formele fusiedatum nog geregeld moeten worden.

De beoogde fusiedatum is 1 januari 2022

De uitwerking van de besturenfusie (inrichting interne organisatie, bedrijfsvoering, etc.) wordt vastgelegd in een implementatieplan. De uitvoering daarvan krijgt zijn beslag in een transitiefase van twee jaar, te rekenen vanaf de fusiedatum.

Het implementatieplan wordt uitgevoerd in overleg met de nieuwe gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en waar dit van toepassing is in overleg met de medezeggenschapsraden van de afzonderlijke scholen.

1.3 De motieven voor de fusie

Beschrijving van de aanleiding en beweegredenen en eventuele noodzaak (motieven) voor de fusie. Te denken valt bijvoorbeeld aan regionale omstandigheden die aanleiding zijn voor de fusie en positieve effecten met betrekking tot de doelmatigheid, continuïteit, kwaliteit en responsiviteit van het onderwijs.

Het voortgezet onderwijs in Friesland wordt in verschillende regio's geconfronteerd met een terugloop van het aantal leerlingen als gevolg van demografische krimp.

Door deze ontwikkelingen komt ook in Midden-Friesland het voortgezet onderwijs onder druk te staan als het gaat om de levensvatbaarheid, continuïteit, spreiding en diversiteit van de onderwijsvoorzieningen.

De bestuurders en toezichthouders van Stichting Openbare Scholen Groep Sevenwolden (hierna te noemen: OSG Sevenwolden) en Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in de regio Heerenveen en Joure (hierna te noemen: Bornego College) zijn tot de conclusie gekomen dat de positie van het voortgezet onderwijs in het werkgebied het beste versterkt kan worden door het gezamenlijke aanbod aan openbaar en christelijk voortgezet onder één bestuurlijke verantwoordelijkheid en regie samen te brengen, dit in de vorm van een samenwerkingsbestuur. Een besturenfusie zorgt voor goede waarborgen voor het behoud van de diversiteit van het gezamenlijke onderwijsaanbod en de keuzevrijheid van ouders en leerlingen, alsmede voor het behoud van de werkgelegenheid van het personeel in de regio.

Behalve de vorming van een samenwerkingsbestuur zijn OSG Sevenwolden en het Bornego College ook in bredere zin betrokken bij de gevolgen van de demografische krimp.

Beide besturen hebben met succes een beroep gedaan op de Subsidieregeling incidentele middelen leerlingendaling en zijn voornemens ook een aanvraag in te dienen voor Fase 2 van deze regeling. Dat betekent dat in samenwerking met andere partners, bijvoorbeeld het basisonderwijs, andere besturen voor voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs een regiovisie wordt ontwikkeld op de wijze waarop gezamenlijk kan worden ingespeeld op de gevolgen van de demografische krimp.

1.4 Alternatieven voor de fusie

Beschrijving van de alternatieven voor de fusie (andere fusiepartner of samenwerkingsvorm) en de uitkomst van het onderzoek naar de alternatieven.

De eerste verkennende gesprekken over samenwerking in de regio Heerenveen dateren al uit 2014.

Vanaf die periode hebben OSG Sevenwolden en het Bornego College met enige tussenpozen gestaag verder gewerkt aan de verkenning van de meest passende samenwerkingsvariant.

Bij dat proces zijn er rondom bestuurlijke samenwerking ook contacten geweest met andere scholen voor voortgezet onderwijs in Midden-Friesland. Uiteindelijk hebben die scholen eigen keuzes gemaakt om te anticiperen op de demografische krimp.

OSG Sevenwolden en het Bornego College hebben verschillende bestuurlijke samenwerkingsvarianten onderzocht, zoals een personele unie, een holding (koepelstichting) en een samenwerkingsbestuur.

Uiteindelijk is de conclusie getrokken dat de vorming van een samenwerkingsbestuur het beste past bij de intenties van beide besturen en de context in Heerenveen, Joure en Grou.

In het Kei College en Plein Joure wordt immers al intensief samengewerkt.

1.5 Te bereiken (gekwantificeerde) doelen van de fusie

Beschrijving van wat het bestuur wil bereiken met de fusie en de meerwaarde van de fusie voor ouders en leerlingen, bijvoorbeeld een hogere kwaliteit of meer keuzemogelijkheden.

Voor de (gekwantificeerde) doelen van de fusie wordt verwezen naar het antwoord op vraag 1.3. De besturenfusie moet ervoor zorgen dat het bestaande aanbod aan voortgezet onderwijs in Midden-Friesland zoveel mogelijk duurzaam in stand kan worden gehouden. Hierbij gaat het om gevarieerd en hoogwaardig onderwijs.

2. COMMUNICATIE OVER DE FUSIE

2.1 Wijze waarop medezeggenschapsraden zijn en worden betrokken

De medezeggenschapsraad van het Bornego College en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van OSG Sevenwolden zijn nauw betrokken bij de uitvoering van het onderzoek naar de haalbaarheid en de gevolgen van de vorming van een samenwerkingsbestuur. Als eerste stap in het proces is door beide besturen een gezamenlijk intentiebesluit opgesteld en is dit voor advies voorgelegd aan genoemde medezeggenschapsorganen. Met vertegenwoordigers van beide organen is frequent overleg gevoerd over de voortgang van het proces en de daarin te zetten stappen. Dit betreft onder meer de wijze van uitvoering van de achterbanraadpleging bij de ouders en het personeel (zie ook de beantwoording van vraag 2.3). Tenslotte hebben beide organen wettelijk instemmingsrecht met betrekking tot de inhoud van het rapport waarin de haalbaarheid en de gevolgen van de beoogde besturenfusie zijn beschreven, waaronder de wettelijk verplichte fusie-effectrapportage.

2.2 Wijze waarop Raad van Toezicht is en wordt betrokken

De beide Raden van Toezicht zijn vanaf het allereerste begin nauw betrokken bij de planvorming en de uitwerking daarvan. In eerste instantie hebben zij zich georiënteerd op mogelijke bestuurlijke samenwerkingsvarianten en gezamenlijk gekozen voor een samenwerkingsbestuur als meest geschikte middel om de krachten in Midden-Friesland te bundelen. Op grond van de statuten van beide organisaties hebben de beide Raden van Toezicht het voorgenomen bestuursbesluit tot een besturenfusie vooraf goedgekeurd.

2.3 Wijze waarop personeel, ouders en leerlingen zijn en worden betrokken

Ter uitvoering van artikel 15, lid 3, van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) hebben de besturen een zogeheten 'achterbanraadpleging' georganiseerd voordat de medezeggenschapsorganen gevraagd is de wettelijke instemmingsbevoegdheden uit te oefenen. De wet geeft aan dat alleen de ouders geraadpleegd dienen te worden. In de Memorie van Toelichting bij de wet staat dat eerst de achterban moet worden geraadpleegd om te borgen dat zowel ouders als personeel ten volle zijn betrokken en vertegenwoordigd bij dergelijke ingrijpende besluiten. Om die reden hebben de besturen ervoor gekozen te handelen naar de geest van de wet door zowel de ouders als het personeel te betrekken bij de achterbanraadpleging. Door middel van een brief is op hoofdlijnen aangegeven wat de aanleiding voor de besturenfusie is, welke gevolgen dit heeft voor leerlingen, ouders en personeel en wat de rol is van de medezeggenschap.

*Aan de ouders en het personeel is de mogelijkheid geboden om binnen een redelijke termijn vragen te stellen of input te geven aan de beide medezeggenschapsorganen.
De ingekomen reacties zijn vervolgens beschikbaar gesteld aan de beide organen zodat zij dit bij hun oordeelsvorming kunnen betrekken.
Het personeel, de ouders en de leerlingen zullen nader worden geïnformeerd zodra het proces van besluitvorming, medezeggenschap en fusietoets is afgerond en er definitief duidelijkheid kan worden gegeven over de realisatie van de fusieplannen.*

2.4 Wijze waarop externe belanghebbenden zijn en worden betrokken

Bijvoorbeeld gemeenten, andere scholen en/of schoolbesturen, het samenwerkingsverband, bedrijfsleven en samenwerkingspartners.

De betrokken drie gemeenten (Heerenveen, Leeuwarden en de Fryske Marren) zijn op de hoogte van de fusieplannen. In beide laatstgenoemde gemeenten bevinden zich vestigingen van OSG Sevenwolden en het Bornego College.

De hoofdvestigingen van beide scholen staan in de gemeente Heerenveen.

3. GEVOLGEN VOOR PERSONEEL, OUDERS EN LEERLINGEN EN BORGING VAN DE MENSELIJKE MAAT

3.1 Omvang en organisatie van de rechtspersoon na fusie

Beschrijving van de omvang van de rechtspersoon na fusie en de wijze waarop de organisatie na de fusie wordt ingericht en taken en verantwoordelijkheden worden verdeeld. Wanneer er sprake is van een besturenfusie wordt hier beschreven hoe de toegankelijkheid van het bestuur voor personeel, ouders en leerlingen wordt geborgd en waar zij na de fusie terecht kunnen met vragen en klachten.

De besturenfusie zal technisch worden gerealiseerd door een juridische fusie op grond van het Burgerlijk Wetboek.

De nieuwe stichting krijgt de naam: Onderwijsgroep Midden-Friesland.

Personeel, ouders en leerlingen met vragen en klachten kunnen in eerste instantie terecht bij de rector/directeur van de eigen school.

*In tweede instantie kunnen zij zich wenden tot het College van Bestuur van (**de **) Onderwijsgroep Midden-Friesland.*

3.2 Gevolgen van de fusie voor de overzichtelijkheid op locatieniveau

Beschrijving van de verwachte gevolgen van de fusie voor de overzichtelijkheid op locatieniveau en het school- of instellingsklimaat in het algemeen en de maatregelen die eventueel worden genomen om het onderwijs zo te organiseren dat de overzichtelijkheid, toegankelijkheid en herkenbaarheid op locatieniveau gewaarborgd worden.

Door de fusieplannen verandert er niets aan de overzichtelijkheid op locatieniveau.

Het gaat immers om een besturenfusie en geen scholenfusie.

Mocht er in de toekomst om wat voor reden dan ook herschikking van het onderwijsaanbod noodzakelijk of gewenst zijn, dan is het vertrekpunt daarbij dat de overzichtelijkheid, toegankelijkheid en herkenbaarheid op locatieniveau volledig gewaarborgd blijven.

3.3 Gevolgen van de fusie voor de betrokkenheid van personeel, leerlingen en ouders

Beschrijving van de verwachte gevolgen van de fusie voor de betrokkenheid en medezeggenschap van personeel, ouders en leerlingen.

Doordat de overzichtelijkheid, toegankelijkheid en herkenbaarheid op locatieniveau volledig gewaarborgd blijven, wordt verwacht dat de fusie een positief effect heeft op de betrokkenheid

van personeel, ouders en leerlingen.

Als er veranderingen in het onderwijsaanbod zouden optreden, zal die betrokkenheid verder worden vergroot door het personeel, de ouders en de leerlingen van de betrokken scholen te laten participeren in werkgroepen en/of klankbordgroepen.

3.4 Medezeggenschap

Beschrijving van de wijze waarop medezeggenschap na de fusie wordt vormgegeven.

Omdat het een besturenfusie betreft, behouden alle scholen een eigen medezeggenschapsraad voor de uitoefening van de wettelijke medezeggenschap op schoolniveau.

Voor de medezeggenschap op stichtingsniveau zal worden gewerkt met een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

OSG Sevenwolden werkt reeds met een GMR en voor het Bornego College is dit een nieuwe situatie.

3.5 Gevolgen voor voorzieningen

Beschrijving van de gevolgen van de fusie voor het aanbod en de bereikbaarheid van voorzieningen en faciliteiten in brede zin. Te denken valt aan onderwijslocaties, huisvesting, administratieve ondersteuning, helpdesk, ICT, bibliotheekvoorzieningen en ondersteuning van kinderen met bijzondere leerbehoeften.

Beide besturen beschikken over ondersteunende diensten met alle noodzakelijke functionaliteiten. Deze staan ten dienste van het College van Bestuur en van de scholen.

In eerste instantie zullen de beide ondersteunende diensten fysiek worden samengebracht in één gebouw. Tijdens de transitiefase zullen deze worden geïntegreerd tot één ondersteunende dienst. De plannen daartoe zullen worden voorgelegd aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Als er sprake is van personele gevolgen, zullen deze worden voorgelegd aan de vakbonden.

Overbodige contracten met bestaande dienstverleners zullen worden beëindigd.

3.6 Gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid

Beschrijving van de verwachte gevolgen van de fusie voor de arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid en de afspraken die hierover zijn gemaakt met bonden en personeel.

Voor het personeel zal na fusie één personeelsbeleid en één pakket aan arbeidsvoorwaarden van toepassing zijn. Verschillen in personeelsbeleid zullen in overleg met de GMR worden geharmoniseerd.

Voor wat betreft de arbeidsvoorwaarden wordt door beide partijen voor het overgrote deel de CAO-VO gevolgd, mede vanwege de reeds gerealiseerde samenwerking via het Kei College en Plein Joure.

Bestaande verschillen in arbeidsvoorwaarden worden in overleg met de vakbonden geharmoniseerd. Daarnaast loopt er al een project harmonisatie taakbeleid.

4. EFFECTEN VAN DE FUSIE OP KEUZEVRIJHEID, DIVERSITEIT EN BEREIKBAARHEID

4.1 Effecten van de fusie op de keuzevrijheid

Beschrijving van het keuzeaanbod van scholen/instellingen van een bepaalde richting of pedagogisch-didactische aanpak in het voedingsgebied (basisonderwijs) of de gemeenten waar de huidige leerlingen van de onderwijsinstellingen wonen (voortgezet onderwijs) en het effect van de fusie hierop.

De besturenfusie heeft geen effecten op de keuzevrijheid van ouders en leerlingen in de regio Midden-Friesland.
Het bestaande onderwijsaanbod van de scholen blijft ongewijzigd.

4.2 Effecten van de fusie op de diversiteit

Beschrijving van de wijze waarop het bestuur borgt dat de variëteit van het onderwijsaanbod blijft bestaan of wellicht zelfs groter wordt door de fusie. Daarbij kan het zowel gaan om diversiteit op het niveau van scholen/instellingen als op het niveau van vestigingen. In hoeverre is er sprake van 'interne keuzevrijheid' voor scholen/instellingen of vestigingen binnen een bestuurlijke eenheid.

De fusie heeft geen effecten op de diversiteit van het onderwijsaanbod.

4.3 Effecten van de fusie op de spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio

Beschrijving van de gevolgen van de fusie voor de bereikbaarheid en daarmee de toegankelijkheid van onderwijsvoorzieningen in de regio.

De fusie heeft geen gevolgen voor de bereikbaarheid en daarmee de toegankelijkheid van onderwijsvoorzieningen in de regio Midden-Friesland. Deze is er juist op gericht om de continuïteit en de spreiding van de bestaande onderwijsvoorzieningen voor onbepaalde tijd te waarborgen.

5. KOSTEN EN BATEN VAN DE FUSIE

5.1 Financiële kosten en baten

Overzicht en toelichting van de financiële kosten en baten van de fusie op korte en lange termijn.

De beoogde bestuursoverdracht heeft geen gevolgen voor de wettelijke bekostiging omdat de betrokken scholen/brinnummers als zelfstandige scholen de zogeheten 'eenheid van bekostiging' blijven vormen.

Op de korte termijn is er sprake van verschillende kostensoorten:

- *eenmalige kosten (inhuren externe expertise, notariskosten, etc.);*
- *eenmalige kosten voor de harmonisatie van de technische infrastructuur en de administratieve systemen.*

De baten zullen bestaan uit verdere synergievoordelen. Sommige voordelen zullen pas op termijn kunnen worden gerealiseerd vanwege de doorlooptijd van bestaande contractuele verplichtingen en eventueel natuurlijk verloop binnen het personeelsbestand van organisatie-onderdelen waar veranderingen gaan optreden.

5.2 Financiële risico's

Is de financiële continuïteit voldoende gewaarborgd, wat zijn de risico's?

Door de besturenfusie is de (financiële) continuïteit van de betrokken scholen gewaarborgd.

Er zijn geen risico's gesignaleerd als gevolg van de besturenfusie.

Los daarvan spelen er wel andere risico's, bijvoorbeeld onvoorziene sterkere daling van het aantal leerlingen in het voedingsgebied van de scholen en de toekomstige wijziging van het bekostigingsstelsel voor het voortgezet onderwijs met nadelige effecten op microniveau.

5.3 Niet-financiële kosten en baten

Beschrijving van de niet-financiële kosten en baten van de fusie.

Zoals bij eerdere vragen reeds is aangegeven, is de hoofdreden voor de fusie het zorgen voor duurzaamheid en continuïteit van het onderwijsaanbod in Midden-Friesland.

6. EVALUATIE VAN DE FUSIE

6.1. Evaluatie van de fusie

Wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen van de fusie zijn bereikt en welke effecten zijn opgetreden, vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid.

Evaluatie maakt structureel deel uit van de werkprocessen binnen de beide organisaties, zowel op stichtingsniveau als op schoolniveau. Dat betekent dat na de fusie met name op stichtingsniveau de aspecten 'onderwijsaanbod' en 'instandhouding' stelselmatig aandacht zullen blijven krijgen.

7. ADVIES GEMEENTE(N)

7.1 Advies van burgemeester en wethouders

Inhoud van het advies van burgemeesters en wethouders van de betrokken gemeente(n) over de wenselijkheid van de voorgestelde fusie.

Voor het advies van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Heerenveen, Leeuwarden en De Fryske Marren wordt verwezen naar de bijlagen.

BIJLAGEN

Het advies van B&W van de betrokken gemeente(n) is een wettelijk verplichte bijlage bij de fusie-effectrapportage.